

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

ΕΠΙΔΟΘΕΝΤΑ

ΤΟΙΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙΣ

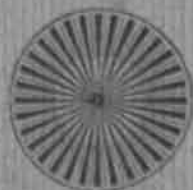
ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΟΣΦΑΤΩΣ

ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ

ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΣΘΕΝΤΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1906

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ

ΕΠΙΔΟΘΕΝΤΑ

ΤΟΙΣ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΙΣ

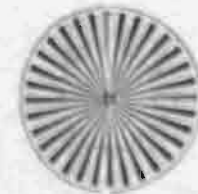
ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

ΜΕΤΑ ΚΑΙ ΕΤΕΡΩΝ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΣΧΕΤΙΚΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΟΣΦΑΤΩΣ

ΕΝ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΡΩΜΥΛΙΑ

ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΣΘΕΝΤΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

1906

Αἰ κατὰ τοῦ ἐν Βουλγαρία καὶ Ἀνατολι-
κῇ Ρωμυλίᾳ ὀρθοδόξου ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ βιαιο-
πραγίαι συνεκίνησαν ἅπασιν τὴν Εὐρώπην.
Ἄφ' ἧς ἡμέρας ὁ ὄχλος παρημποδισε τὴν ἀπο-
βίβασιν τοῦ νέου Μητροπολίτου Βάρνης, ὁ διωγ-
μὸς ἐξακολουθεῖ ἀκαθέκτως καὶ ἀμειλίχτως, τῇ
ἀπροκαλύπτῃ συνενοχῇ τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν.

Ἡ προῆσπις τῶν ἱερωτάτων αὐτοῦ δικαίων
ἐπέβαλεν εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ
καθῆκον ἵνα προβῆ, παρά τε τῇ Αὐτοκρατορικῇ
Ὀθωμανικῇ Κυβερνήσει καθὼς καὶ παρά ταῖς
Κυβερνήσεσι τῶν συνυπογραψῶν τὴν Βερολί-
νειον Συνθήκην Μεγάλων Δυνάμεων, εἰς τὰ
ἀναγκαῖα διαβήματα τὰ ἐνδεικνύμενα ὑπὸ τῆς
ὀδυνηρᾶς θέσεως τῶν θυμάτων.

Τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα εἰς ὧν τὴν δημοσίευσιν προβαίνομεν νῦν, παρέχουσι τὰ πρὸς δικαίαν ἐκτίμησιν τῆς στάσεως καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἀπαιτούμενα στοιχεῖα.

1.
Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
τῆ Α. Υ. τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκειῶν.

Ἐψηλότητε,

Ἡ Σ. Αὐτοκρατορικὴ Κυβέρνησις γινώσκει βεβαίως, ἐν λεπτομερείᾳ, τὰς θλιβερὰς σκηνὰς τὰς λαβούσας ἐσχάτως χώραν κατὰ τὴν εἰς Βάρναν μετάδασιν τοῦ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ τέως αὐτόθι μητροπολίτου κύρ Πολυκάρπου, συνωδὰ τῇ τάξει καὶ τῷ νόμῳ, ἐκλεγέντος καὶ δι' Ἐψηλοῦ Βερατίου ἐφωδιασθέντος Μητροπολίτου κύρ Νεοφύτου· οὐ μόνον δὲ τὰς σκηνὰς ταύτας γινώσκει, ἀλλὰ καὶ ἐκάκισεν, ὡς εἰκὸς, τὰ αἴσχη, ἅτινα, ἰδιάζοντα μόνον τῇ βαρβαρότητι, δεικνύουσι πόσον οἱ τολμηταὶ ἐξέκλιναν τῆς θρησκείας, τῆς ἠθικῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ ἀπέφυγε μὲν τὸ Πατριαρχεῖον μέχρι τοῦδε ἀπὸ τοῦ νὰ ἐνοχλήσῃ τὴν Σ. Αὐτ. Κυβέρνησιν ἐπὶ τῇ προσδοκίᾳ διορθώσεως τοῦ κακοῦ εἰς μέρη τῆς Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας. Ἐνεκα ὁμως τῆς ἐπαναλήψεως τῶν αὐτῶν αἰσχυρῶν σκηνῶν καὶ κατὰ τὴν δευτέραν αὐτόθι τοῦ Μητροπολίτου μετάδασιν, ἀναγκάζεται νὰ διαμαρτυρηθῇ μὲν σφοδρῶς κατὰ τε τῶν δραστῶν καὶ κατὰ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν τῶν ἐπιτροπευσῶν τὰ τοιαῦτα, νὰ παρακαλέσῃ δὲ διὰ τῆς Ἐμ. Ἐψηλότητος τὴν Σ. Αὐτ. Κυβέρνησιν ὅπως, ὑπὸ τὴν Ἐψηλὴν αἰγίδα τοῦ Ἀνακτος, ἐνεργήσῃ ὅ,τι δέον πρὸς τε ἐπάνοδον τοῦ Μητροπολίτου εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ καὶ πρὸς ἱκανοποίησιν τῆς πνευματικῆς ἀξιοπρεπείας.

Διατελῶ κτλ.

Τῆ 3 ἰουλίου (1322) 1906.

Εὐχέτης

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης.

2.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης

**τῆ Α. Υ. τῷ ἔπουργῶ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκευμάτων.**

Ἐκ γραμμάτων τῆς κοινότητος Βάρνης τὸ Πατριαρχεῖον μετὰ λύπης πληροφορεῖται ὅτι τῆ 4ῃ ἐνεστῶτος μηνὸς ἐν Βάρνῃ πλῆθος σχισματικῶν Βουλγάρων συνηθροίσθη εἰς τὴν προκυμαίαν ἐπὶ τῇ προφάσει μεταδόσεως αὐτοῦ, διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου τῆς Ἑλλ. ἀτμοπλοϊκῆς Ἐταιρίας, τοῦ μητροπολίτου Βάρνης κύρ Νεοφύτου. Καίτοι δὲ παρόντος, κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ ἀτμοπλοίου, τοῦ διοικητοῦ Βάρνης καὶ τοῦ διευθυντοῦ τῆς ἀστυνομίας, παρετήρησαν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ ὁ μητροπολίτης, οὐχ ἦντον, μετὰ τὰ περίστροφα εἰς τὰς χεῖρας, εἰσπῆλθον ἀμέσως εἰς τὴν ἀνίκουσαν τοῖς ὀρθοδόξοις ἐκκλησίαν τοῦ ἁγ. Νικολαίου καὶ τοὺς μὲν τρεῖς ἱερεῖς αὐτῆς ἔδειραν ἀνηλεῶς, τὸ δὲ Εὐαγγέλιον καὶ τὰ ἐκκλησιαστικὰ βιβλία κατεξέσχισαν, μεθ' ὃ διήρπασαν τὰ ἱερά σκεύη καὶ μετέφεραν εἰς τὴν βουλγαρικὴν ἐκκλησίαν, ἀφαιρέσαντες τὴν ἐλληνικὴν ἐπιγραφήν τῆς Ἐκκλησίας «ἅγιος Νικόλαος» καὶ ἀντικαταστήσαντες αὐτὴν διὰ τῆς βουλγαρικῆς «ἅγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος». Ἀκολούθως ἔφηθασεν ὁ διοικητὴς Βάρνης καὶ ὁ στρατιωτικὸς διοικητὴς, μάλιστα οὗτοι εἰσπῆλθον καὶ ἐντὸς τοῦ ναοῦ, οὐδὲν ὅμως μέτρον ἐλήφθη κατὰ τῶν ἐπιδρομέων. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς καταλήψεως τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῆς

πρωίας τῆς ἐπιούσης, δι' ὅλης τῆς ἡμέρας καὶ τῆς νυκτὸς ἐκρούοντο οἱ κώδωνες τῆς Ἐκκλησίας, περὶ δὲ τὴν πρωίαν ἐλειτούργησαν ἐντὸς αὐτῆς σχισματικοὶ βούλγαροι ἱερεῖς, διορισθείσης καὶ προσωρινῶς ἐκ σχισματικῶν βουλγάρων ἐπιτροπῆς πρὸς διαχείρισιν τοῦ ναοῦ.

Παρακαλῶ τοίνυν τὴν Ἱ. Ἱψηλότητα ὡς εὐδοκίση νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα ἵνα, ὑπὸ τὴν κραταιὰν αἰγίδα τοῦ Ἁνακτος, ἀποκαταστή μὲν εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ὁ δι' Ἱψηλοῦ Βερατίου διορισμένος μητροπολίτης Βάρνης, ἀποσπασθῆ δὲ ἡ ἐν λόγῳ ἐκκλησία ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν ἀρπάγων καὶ ἀποδοθῆ τῇ ὀρθοδόξῳ κοινότητι, καὶ τεθῆ τέλος εἰς τὴν δυσάρεστον ταύτην κατάστασιν τὴν ἐναντίον τῶν Ἱψηλῶν Φερμανίων καὶ διεθνῶν Συνθηκῶν ἐξακολουθοῦσαν.

Διατελῶ

τῆ 8 Ἰουλίου (1322) 1906.

Εὐχέτης

Ὁ Ῥωμαῖος Πατριάρχης.

3.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
τῆ **Α. Υ.** τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκευμάτων.

Υψηλότητε,

Διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουλίου (1322) 1906 εὐχετικοῦ Τακριρίου, ὑπέβαλον τῆ Υ. Ὑψηλότητι τίνι τρόπῳ κατελήφθη προλαβόντως ὑπὸ τῶν σχισματικῶν Βουλγάρων ἢ ἐν Βάρνη τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησία «ἅγιος Νικόλαος».

Κατὰ τὰς ἤδη ἀλλεπαλλήλως ἀφικνουμένας εἰδήσεις, ἐσχάτως διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου κατελήφθη καὶ τὸ αὐτόθι ὀρθόδοξον νοσοκομεῖον, τὸ ὁποῖον εἶναι ἐξάιτημα τῆς ρηθείσης ἐκκλησίας, καὶ ὅτι καὶ ἡ μητρόπολις μετὰ τοῦ ναοῦ αὐτῆς διατρέχουσι τὸν αὐτὸν κίνδυνον. Ἐν τούτοις ὁ καταληφθεὶς ναὸς τοῦ ἁγ. Νικολάου καὶ τὸ νοσοκομεῖον, καθὰ καὶ διὰ τοῦ ἀπὸ 8 Ἰουνίου (1320) 1904 εὐχετικοῦ μου Τακριρίου εἶχον ὑποβάλλει, ἰδρῦθη καὶ συντηρεῖται διὰ χρημάτων διατεθέντων ὑπὸ τοῦ ἐκ τῶν ὀρθοδόξων προκρίτων Παρασκευᾶ Νικολάου καὶ εἶναι ἐκ τῶν καθαρῶς ρωμοϊκῶν καθιδρυμάτων. Διὸ παρακαλῶ τὴν Υ. Ὑψηλότητα ἵνα, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν τοῦ Ἄνακτος αἰγίδα, τὰ μὲν ρηθέντα καθιδρύματα τὰ ἀνευ οὐδενὸς δικαιώματος διὰ βίας καὶ δυναστείας, ὡς εἶρηται, καταληφθέντα ἀναληφθῶσι καὶ ἀποδοθῶσι τοῖς ἀρχαίοις δικαιούχοις, προληφθῶσι δὲ τὰ ὑποβληθέντα δυσάρεστα.

Τῆ 12 Ἰουλίου (1322) 1906.

Διατελῶ

Εὐχέτης

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης.

4.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
τῆ **Α. Υ.** τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκευμάτων.

Υψηλότητε,

Αἱ τελευταῖαι εἰδήσεις αἱ ἐκ Βάρνης προερχόμεναι εἶνε πλείον ἢ ἀξιοθρήνητοι. Μετὰ μεγάλης ἀγανακτήσεως ἀποστρέφοντες τὸ πρόσωπον ἀπὸ τῶν μανιωδῶν καὶ αἰσχροῶν κινήματων τοῦ ὄχλου, τῶν μονοῦ πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν πρὸς ἐμπαιγμὸν τῶν τῆς θρησκείας τελουμένων καὶ τῶν ὁποίων ἀδύνατος ὁ ἀποχρῶν χαρακτηρισμὸς, ἀλλῶς τε δὲ καὶ περιττὸς παρὰ τῆ Σ Αὐτ. Κυβερνήσει γινωσκούση ταῦτα ἐν λεπτομερείᾳ, ἐρχόμεθα εἰς τὸ ἔδαφος τῆς δικαιοσύνης καὶ τοῦ νόμου.

Τὸ Πατριαρχεῖον, ἐπὶ τῆ βάσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἔχον ἐν τῇ Ἄνατολ. Ρωμυλίᾳ καὶ τῇ Βουλγαρίᾳ ὑπὲρ τὰς 100000 ψυχῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων, πέντε μητροπόλεις, Βάρνης, Μεσημβρίας, Ἀγχυαίου, Σωζοναγαθουπόλεως καὶ Φιλίππουπόλεως, ἱερεῖς 159, ἐκκλησίας καὶ μονὰς 125, σχολὰς 66 μετὰ 7944 μαθητῶν, διδασκάλους δὲ ἀμφοτέρων τῶν φύλων 186, κατὰ φυσικὸν ὁμολογουμένως λόγον ὀφείλει νὰ προνοῇ περὶ πάντων τούτων ἐντὸς τοῦ κύκλου τῶν δικαίων νόμων τῆς χώρας, οὗς ἡ Ἑλληνικὴ Αὐτοκρ. Κυβέρνησις μετὰ τῶν ὑψηλῶν συμμάχων αὐτῆς ἐθέσπισε καὶ ἔδογματίσεν.

Ἄφ' ἑτέρου καὶ ἡ βουλγαρικὴ ἡγεμονία, ὡς ὑποτελής τῆ Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσει τοῦ Σουλτάνου, ὀφείλει εὐπειθειαν καὶ ὑποταγὴν τοῖς νόμοις τούτοις.

Οἱ ἀποστελλόμενοι ἐκεῖσε μητροπολίται τοῦ Οἴκουμενικοῦ θρόνου συναποφέρουσι καὶ Ἰγνήτων Ἀυτόκρ. Βεράτιον ὀπωτικὸν πολιτειακῶς τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν· καὶ οὐ μόνον τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἀγγέλλεται ὁ διορισμὸς αὐτῶν τῷ ἐνταῦθα Πράκτορι τῆς χώρας ἐκείνης καὶ οἱ διοριζόμενοι ἐντέλλονται νὰ ἐπισκέπτονται καὶ ἐπισκέπτονται αὐτόν. Ἐξ ὧν συνάγεται ἢ τε τῆς πράξεως τοῦ διορισμοῦ τῶν μητροπολιτῶν τούτων ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν νομιμότης καὶ ἢ τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὀρθόφρων καὶ νόμιμος πολιτεία, πρὸς δὲ καὶ ἡ μετριοπάθεια, εἰ καὶ ἔχει μυρίας ἀφορμὰς δικαίων παραπόνων.

Πλὴν ὁμως τούτων, κατὰ τὴν πρὸ 40ετίας ἐκδοσιν τοῦ περὶ σχηματισμοῦ τῆς Βουλγαρικῆς Ἐξαρχίας ὑψηλοῦ φερμανίου, τὸ Πατριαρχεῖον, κατὰ καθῆκον ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ ἐκ τε θρησκευτικῆς ἀπόψεως καὶ ἐκ τῆς ὀφειλουμένης πρὸς τὴν Κραταιὰν Βασιλείαν πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως, τὸ μὲν κατηγορηματικῶς ἐδήλωσεν ὅτι ἦν ἀδύνατον αὐτῷ ν' ἀναγνωρίσῃ τὸν σχηματισμὸν τοῦτον ὡς ἐναντίον πρὸς οὐσιωδεστάτους ἐκκλησιαστικοὺς νόμους καὶ θεσμοὺς, τὸ δὲ καὶ ὑπέδειξε τὰς σοβαρὰς τοῦ πράγματος συνεπείας· τοῦτο δὲ καὶ ἀκολούθως, περιστάσεως δοθείσης, δὲν ἔλειψε νὰ πράξῃ. Δυστυχῶς τὸ τε παρελθὸν καὶ τὸ ἐνεστὼς ἀπέδειξε πόσον εὐστοχοὶ καὶ δίκαιαι ἦσαν αἱ παρατηρήσεις καὶ αἱ αἰτήσεις τοῦ Πατριαρχείου. Διὸ καὶ ἐξ αἰτίας τῶν σήμερον ἐν Βάρνη τελομένων θλιβερῶν καὶ ἐναντίον τῆς Ἰγνήτης θελήσεως γεγονότων, προάγεται αὐθις τὸ Πατριαρχεῖον νὰ ζητήσῃ παρὰ τῆς Ἰγν. Αὐτ. Κυβερνήσεως τὴν ἦν καὶ ἄλλοτε ἐζήτησεν ἀναγνωρίσιν τοῦ σχίσματος μετὰ τῶν συνεπειῶν αὐτοῦ καὶ τὴν τοῦ Ἐξάρχου τῆς σχισματικῆς Ἐκκλησίας ἀπομάκρυνσιν ἐκ τῆς πρωτεύουσας τοῦ Ἰγνήτου κράτους, τὴν ἐκδίωξιν τῶν Βουλγάρων σχισματικῶν ἀρχιερέων καλουμένων τῶν ἐν τοῖς Βι-

λαετίοις Ἀδριανουπόλεως, Θεσσαλονίκης καὶ Μοναστηρίου ἐκθέσεως ἐγκαθιδρυθέντων καὶ ἐν πολλοῖς αἰτίων τῆς αἱματοφύρτου καταστάσεως τῶν μερῶν ἐκείνων, τὸ κλείσιμον τοῦ ναοῦ τοῦ ἁγ. Στεφάνου καὶ τῆς κατὰ τὸ Πέραν ἱερατικῆς αὐτῶν σχολῆς, καθόσον ταῦτα πάντα δὲν δύνανται νὰ ᾧσι δεκτὰ ἐν τοῖς ὀρίοις τοῖς πνευματικοῖς τῆς κανονικῆς ἐκκλησιαστικῆς δικαιοδοσίας τῆς ἀρχιεπισκοπῆς Κ)πόλεως, κατὰ δικαίωμα χορηγούμενον αὐτῇ οὐ μόνον ὑπὸ τῶν θρησκευτικῶν κανόνων, ἀλλὰ καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀυτοκρατορικοῦ τῆς Πατριαρχείας Ἰγνήτου Βερατίου καὶ πολλῶν σχετικῶν φερμανίων καὶ Διαταγμάτων.

Ταῦτα καὶ ἡ ἀναστίλωσις τοῦ πρὸ τῶν θλιβερῶν γεγονότων ἐν Βάρνη καθεστῶτος σὺν τῇ ἀνακτῆσει πάντων τῶν ληστρικῶς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τῆς ὑπάρξεως τῆς Βουλγαρίας, ἀποτελεῖ τὴν μόνην καὶ διαρκῆ αἴτησιν τοῦ Οἴκου. Πατριαρχείου, διαμαρτυρουμένου κατὰ πάντων ἐκείνων τῶν προκαλεσάντων τὴν τελευταίαν ὀδυνηρὰν κατάστασιν ἀπέναντι τῆς Ἰγν. Αὐτοκρ. Κυβερνήσεως.

Τῆ 13 Ἰουλίου (1322) 1906.

Διατελῶ

Εὐχέτης

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης.

5.

Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
τῆ Α. Υ. τῷ ὑπουργῷ τῆς Δικαιοσύνης
καὶ τῶν θρησκευμάτων.

Υψηλότητε,

Ἡ θλιθερὰ κατάστασις εἰς ἣν περιέστησαν ἐν Βουλγαρία οἱ Ρωμαῖοι κάτοικοι ἕνεκα τῶν καθ' ἐκάστην ἀλλεπαλλήλως λαμβανουσῶν αὐτόθι χώραν βιαιοτήτων, ἀναγκάζει μετὰ λύπης τὸ Πατριαρχεῖον καὶ αὖθις νὰ ἐπαναλάβῃ τὰ διὰ τοῦ Τακριρίου τὴν 13 Ἰουλίου 1322]1906 ὑποβληθέντα περὶ ἀποπομπῆς τοῦ σχισματικοῦ Βουλγάρου Ἐξάρχου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν μητροπολιτῶν αὐτοῦ ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν, περὶ καταργήσεως τῆς Ἐξαρχίας καὶ τῶν Μητροπόλεων τούτων, ἢ τῆς ἀναγνώσεως αὐτῶν ὡς σχισματικῶν.

Ἰδίᾳ τὸ Πατριαρχεῖον πληροφορεῖται ὅτι ὁ ρηθεὶς Ἐξαρχος κατ' αὐτὰς ἐνεργεῖ νὰ ἐγκατασταθῇ ἐν τόπῳ οἷος τὸ Πέραν, ὅστις εἶναι ἡ κυριώτερα συνοικία τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐνθα σχισματικοὶ Βούλγαροι δὲν ὑπάρχουσι. Καὶ, ἐὰν μὲν ἀναγνωρισθῇ ἡ ιδιότης αὐτοῦ ὡς σχισματικοῦ, οὐδεὶς βεβαίως δικαιούται ν' ἀντείπῃ, καθόσον τότε θ' ἀνήκει εἰς Ἐκκλησίαν ξένην διὰ τοὺς ὀρθοδόξους. Ἐὰν ὅμως ἐγκατασταθῇ αὐτόθι ὡς σήμερον ἔχει, τὸ Πατριαρχεῖον προβλέπει ἐνδεχόμενα δυσάρεστα.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ

28 Ἰουλίου 1322]1906

Εὐχέτης
Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης

6.

Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπους
τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.

Ἐξοχώτατε,

Τὸ ᾧδε ἐπισυννημμένον Ἔγγραμμα ὅπερ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐθεώρησε πρέπον ἵνα ὑποβάλῃ τῇ ὑμετέρᾳ Ἐξοχότητι, περιλαμβάνει περιοριστικῶς πιστὴν ἔκθεσιν τῶν γεγονότων τῶν ἐκραγέντων ἀπροόπτως ἐν Βουλγαρία καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία καὶ ἀναστατωσάντων τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῶν αὐτόθι ἑλληνικῶν Κοινοτήτων.

Ἡ παραβίασις τῶν προαιωνίων δικαίων τῆς ἑλληνικῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἡ πρόδηλος καταπάτησις διεθνῶν Συνθηκῶν καὶ νομοθετικῶν διατάξεων οὐχὶ ἐλάσσονος σπουδαιότητος, τὰ ἀνόσια μέτρα ὧν οἱ πνευματικοὶ ἀρχηγοὶ καὶ τὰ μέλη τῶν ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων Κοινοτήτων ἐγένοντο θύματα καὶ ἡ διαρπαγὴ τῶν ἱερῶν ὄσων καὶ τῶν ιδιωτικῶν περιουσιῶν, ἐπέβαλον εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ καθῆκον ἵνα διαμαρτυρηθῇ παρὰ τῇ Αὐτοκρατορικῇ Ὀθωμανικῇ Κυβερνήσει κατὰ τῶν ἐν Βουλγαρία καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία συντελουμένων βιαιοπραγιῶν καὶ νὰ ἐξαιτήσῃ τὴν ἀποκατάστασιν τοῦ πρώην καθεστῶτος, τὴν περιφρούρησιν τῶν δικαίων του καὶ τὴν ἀποζημίωσιν τῶν θυμάτων.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πεποιθὸς ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος του καὶ ἐπαναλαμβάνον διὰ τῆς ὑμετέρας Ἐξοχότητος τὴν αὐτὴν διαμαρτυρίαν παρὰ τῇ Κυβερνήσει.... οὐ-

SISMANOGLIO
MERCATO

δόλως ἀμφιβάλλει ὅτι διὰ τῆς ἀποτελεσματικῆς μεσολαβήσεώς της ἐπιβληθήσεται ἡ αὐστηρὰ τήρησις τῶν οὐσιωδῶν ἀρχῶν τοῦ δικαίου καὶ τῆς δικαιοσύνης τοῖς ἥκιστα ἀξιοπρεπῶς παρεκλίνασι τούτων.

Δέξασθε κτλ.

Τῆ 28)10 Αὐγούστου 1906.

**Ὁ Πατριάρχης Ἰωνάταντινουπόλεως
ΙΩΑΚΕΙΜ.**

Α'.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ἀπό τινος χρόνου λαμβάνουσι χώραν κατὰ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων θλιβεραὶ σκηναὶ καὶ ἔκτροπα γεγονότα ἐν διαφόροις πόλεσι τῆς τε Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας. Ὅχλος βουλγαρικὸς, κατὰ σχέδιον, ὡς ἀποδεικνύεται, προδιαγεγραμμένον, προβαίνει εἰς παραβίασιν καὶ αὐτῶν ἐπὶ τῶν στοιχειωδεστάτων νόμων περὶ ἰδιοκτησίας, καταπατῶν πανόρχαια δικαιώματα ἀνεγνώρισμένα καὶ διὰ Συνθηκῶν, διαρπάζων καὶ καταστρέφων ἐκκλησίας, σχολεῖα, νοσοκομεῖα, περιουσίας ἀνηκούσας εἰς Κοινοτήτας ἀπολανούσας ἰδίας διοικήσεως δυνάμει διεθνῶν πράξεων, οἷα ἡ Βερολίνοιος συνθήκη. Πάντα δὲ ταῦτα γίνονται δυστυχῶς ὑπὸ τὰ ὄμματα καὶ τῆ ἀνοχῆ τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν, ἐπὶ παραβιάσει τῶν ἐπιβαλλομένων τῆ Βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας ὑποχρεώσεων ἀπέναντι τῶν Δυνάμεων τῶν ἐγγυήθεισων ἐτὴν ἐλευθέραν λειτουργίαν πάντων τῶν θρησκευμάτων καὶ τὸν σεβασμὸν τοῦ ἱεραρχικοῦ ὀργανισμοῦ τῶν διαφόρων Κοινοτήτων καὶ τῶν σχέσεων αὐτῶν πρὸς τοὺς πνευματικοὺς αὐτῶν ἀρχηγούς. »

Οὕτω, πρὸ τινος καιροῦ, ἀποδιώσαντος τοῦ τέως μητροπολίτου Βάρνης κυροῦ Πολυκάρπου, ἐξελέγη κανονικῶς εἰς διαδοχὴν αὐτοῦ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ὁ νέος μητροπολίτης κ. Νεόφυτος, ὅστις καὶ ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀυτοκρατορικῆς Ὁθωμ. Κυβερνήσεως Ἐψηλὸν Βεράτιον κανονικόν, τῆς δὲ ἐκλογῆς αὐτοῦ ταύτης ἔλαβε γνῶσιν τὸ ἐνταῦθα βουλγαρικὸν Πρακτορεῖον. Τὸν ἐν λόγῳ μητροπολίτην, μεταδάντα εἰς Βάρναν, ὄχλος βουλγαρικὸς διὰ τοῦ μᾶλλον ἀσεβοῦς καὶ

χυδαίου τρόπου τῆ 3 Ἰουνίου ε. ἔ. ἐκώλυσε ν' ἀποδιβασθῆ καὶ ἐγκαθιδρυθῆ ἐν τῇ ἱερᾷ αὐτοῦ μητροπόλει καὶ ἀνάγκασε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Κων)πολιν, τῆ δὲ 24 Ἰουνίου (7 Ἰουλίου), παρὰ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα Πράκτορος τῆς Βουλγαρίας τῷ διαληφθέντι μητροπολίτῃ διὰ τὰς ἐν Βάρνη ἀρχὰς δοθὲν ἐγγράφον καὶ τὰς περὶ ἀσφαλοῦς εἰς Βάρναν ἀποδιβάσεως δοθείσας διαβεβαιώσεις, βουλγαρικὸς πάλιν ὄχλος, συναθροισθεὶς ἐν τῇ προκυμαίᾳ, ἐκώλυσε αὐτὸς τὴν ἀποδίβασιν τοῦ μητροπολίτου λιθοβολήσας αὐτὸν, ἀπειλήσας δὲ ὅτι θὰ φονεύσῃ ἀποδιβαζόμενον, ἀνάγκασεν αὐτὸν τὸ δεύτερον, ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ νομίρχου, νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Κων)πολιν. Μὴ ἀρκεσθεὶς δὲ εἰς ταῦτα, προέβη κατόπιν εἰς διωδικώσεις καὶ ἀνηκούστους βιαιοπραγίας ἐναντίον τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων τῆς πόλεως ταύτης. Μετὰ παρέλευσιν ἡμερῶν τινῶν, τῆ 4)17 Ἰουλίου ε. ἔ., μὴ περιορισθεὶς πλέον εἰς τὰς ἀνωτέρω ἐκνόμεους πράξεις, ἐτόλμησε νὰ καταλάβῃ βίᾳ τὴν ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Νικολάου τιμωμένην ἐκκλησίαν τῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος, βεβηλώσας τὰς ἱερὰς εἰκόνας, κατασχίσας τὰ λειτουργικὰ βιβλία καὶ κακοποιήσας τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς. Ἡ ἐκκλησία αὕτη, ὀφειλόμενη εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ ἐν Ρωσσία ἀποδιώσαντος καὶ ἐκ Βάρνης καταγομένου Ρώσσου τὴν ὑπακοότητα Ἑλλήνος δὲ τὸ γένος Παρασκευᾶ Νικολάου, ἀνήκει διὰ διαθήκης αὐτοῦ, γενομένης ἐν Ὀδησσῷ τῷ 1858, τῇ ἑλληνικῇ ὀρθοδόξῳ Κοινότητι Βάρνης, ἀφ' ἧς ἀνέκαθεν ἐξηρτάτο καὶ ὑφ' ἧς πάντοτε διηυθύνετο. Τῆ δὲ 7)22 Ἰουλίου, παρὰ πάντα ἐπίσης νόμον καὶ πᾶν δίκαιον, βίᾳ καὶ αὐθαιρεσίᾳ χρώμενος, τῇ ἀνοχῇ πάντοτε τῆς οἰκείας ἀρχῆς, κατέλαβε τὸ εἰς τὴν γενναιοδωρίαν τοῦ αὐτοῦ ἱδρυτοῦ ὀφειλόμενον νοσοκομεῖον, ὅπερ ἐπίσης ἀνέκαθεν, συνωδᾷ τῇ βουλῆσει τοῦ διαθέτου, διηυθύνετο ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου Κοινότητος· μέχρι δὲ σή-

μερον ἐξακολουθεῖ κατέχων τὰ βίᾳ καὶ παρανόμως καταληφθέντα ἱερὰ ἱδρύματα, παρ' ὅλας τὰς πρὸς τοῦτο διαμαρτυρίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου παρὰ τῇ Αὐτοκρ. Κυβερνήσει.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον μετὰ λύπης παρατηρεῖ ὅτι τὰ αὐτὰ γεγονότα, ὀφειλόμενα εἰς τὴν αὐτὴν συστηματικὴν ἐνέργειαν ἐπιτηδείως ἐκάστοτε διοργανουμένων ομάδων καὶ εἰς τὴν ἀκατανόατον ἀνοχὴν τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν μὴ ἐννοουσῶν νὰ προστατεύσωσι, καθ' ὃ ἔχουσι καθήκον, τὰς εἰς τὰς ὀρθοδόξους Κοινότητας ἀπὸ αἰῶνων ἀνηκούσας ἰδιοκτησίας, λαμβάνουσι χώραν μετὰ τῶν αὐτῶν πάντοτε βανδαλικῶν σκηνῶν καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Ἡγεμονίας ταύτης. Οὕτω, τῆ 16(29 Ἰουλίου, βουλγαρικὸς συρφετὸς ἐπετέθη ἐναγτίον τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησιῶν, σχολῶν καὶ καταστημάτων ἐν Φιλιππουπόλει καὶ Στεννιμάχῳ, μεγίστας δὲ ἐπέφερε καταστροφὰς καὶ θύματα οὐκ ὀλίγα, τῆς ἀστυνομίας καὶ τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν πάντοτε διὰ τῆς ἀπαθοῦς αὐτῶν στάσεως ὑποδοθησοῦν τὰ διαπραττόμενα ἀνοσιουργήματα. Ἐν Φιλιππουπόλει—ἐνθα ἡ διαδηλώσις κατέληξεν εἰς τὴν κατάληψιν τῆς ὀρθοδόξου μητροπολιτικῆς ἐκκλησίας, τοῦ μεγάρου τοῦ ὀρθοδόξου μητροπολίτου, δύο ἄλλων ἐκκλησιῶν ἐξαρτωμένων ἐξ αὐτῆς, σχολείων καὶ πλείστων καταστημάτων, ἀνηκόντων εἰς ὀρθοδόξους Ἑλλήνος—μεταξὺ τῶν θυμάτων συγκαταλέγεται καὶ ὁ ἐπίτροπος τοῦ ὀρθοδόξου Ἑλλήνος Μητροπολίτου ἀρχιμ. κύριος Φώτιος, πληγεὶς σοβαρῶς εἰς τὴν κεφαλὴν, ἐν δὲ Στεννιμάχῳ ἀριθμοῦνται ὑπὲρ τὰ τριάκοντα θύματα τῆς τοιαύτης θηριωδίας· τὰ αὐτὰ ἐγένοντο ἐν Καβάρνῃ καὶ Πύργῳ, καὶ εἰς ἄλλας δὲ πόλεις τῆς Βουλγαρίας αἱ αὐταὶ προπαρασκευάζονται θλιβεραὶ σκηναί, καθ' ἃ ἔχει μαθὼν τὸ Πατριαρχεῖον. Συνέπεια πάντων τούτων εἶναι ἡ πλήρης ἀναρχία καὶ ἡ ἐπελ-

θοῦσα τρομοκρατία δι' ὧν ἐπιζητεῖται ἡ ἐξόντωσις τῶν ἐλληνικῶν ὀρθοδόξων Κοινοτήτων καὶ ἡ παντελὴς διασκόρπισις τῶν ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξαρτωμένων ὀρθοδόξων χριστιανῶν.

Πρὸ τοιαύτης καταστάσεως πραγμάτων εὐρισκόμενον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ μὴ δυνάμενον, φυσικῶ τῷ λόγῳ, νὰ ἀνεχθῆ τὴν καταπάτησιν οὐ μόνον τῶν ἀπαραγράπτων αὐτοῦ δικαίων ἀτινα δι' ἱψηλῶν Αὐτοκρατορικῶν Βερατίων καὶ Φερμανίων καὶ διὰ διεθνῶν Συνθηκῶν εἰσιν ἀνεγνωρισμένα, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν στοιχειωδεστάτων νόμων παντὸς πολιτισμένου Κράτους περὶ σεβασμοῦ τῆς ἀτομικῆς ἰδιοκτησίας καὶ ἐλευθέρας ἐξασκήσεως τῶν τῆς ἰθυσκείας ἐκάστου, ἀνῆνεχθη ἡδὴ διαμαρτυρηθὲν ἐπὶ ταῖς διαπραττομέναις ἐν Βουλγαρίᾳ ἐκνόμοις πράξεσιν εἰς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπικυρίαρχον τῆς βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας. Ἀναγκάζεται οὐχ ἥττον, τὴν αὐτὴν διατυποῦν διαμαρτυρίαν κατὰ τῶν ἐν λόγῳ πράξεων, ν' ἀπευθυνθῆ καὶ τῇ Πρεσβείᾳ παρακαλοῦν ἵνα ἀνακοινώσῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ παρόντος ἐγγράφου τῇ... Κυβερνήσει, ὅπως αὕτη εὐδοκίση νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς τῷ ὀρθοδόξῳ στοιχείῳ τῆς βουλγαρικῆς Ἡγεμονίας προσγινομένης καταστροφῆς καὶ ἀδικίας, κατάπαυσιν τῶν κατ' αὐτοῦ τελουμένων ὀσημέραι ἀνοσιουργιῶν, ἐπάνοδον τῶν κανονικῶν ὀρθοδόξων Μητροπολιτῶν, ἐπαναφορὰν τοῦ πρώην καθεστῶτος διὰ τῆς ἀποδόσεως τῶν ἀρπαγείσων ἐκκλησιῶν, σχολῶν, νοσοκομείων κτλ. ταῖς ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Γωμολίᾳ ὀρθοδόξοις Κοινοτήσι, πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς καὶ περιουσίας τῶν αὐτόθι ὀρθοδόξων καὶ πρὸς σεβασμὸν τοῦ νόμου καὶ τοῦ δικαίου, ὅπερ ἐπισήμως ἀνεγνωρίσθη καὶ καθιερώθη καὶ ὑπὸ διεθνῶν Συνθηκῶν, φερουσῶν καὶ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς.

Τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον πέποιθεν ὅτι αἱ Μ. Δυνάμεις, μεριμνῶσαι περὶ ἀκριβοῦς τηρήσεως τῶν ὅρων τῶν διεθνῶν πράξεων εἰς ἃς εἰσι συνυπογεγραμμένα, θέλουσιν ἐκτιμᾶσαι δεόντως τὴν μεγάλην σημασίαν τῆς ἀπαραβιάστου διατηρήσεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, θεματοφύλακος δυνάμεως ὑψίστου ἠθικοῦ κύρους καὶ ὁὐ θέλουσιν ἰδεῖν εὐμενῶς τὴν ἐκ τοιούτων ἀλλεπαλλήλων προσβολῶν προσπάθειαν πρὸς μείωσιν τοῦ γοῦτρου αὐτοῦ.

Ἐπὶ τούτοις δέξασθε κτλ.

2.

**Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
πρὸς τὴν Α. Υ. τὸν Μέγαν Βεζύρη.**

Υψηλότητα,

Ὡς γνωστὸν τῇ Ὑμ. Ὑψηλότητι, ἐσχάτως συμμορίαὶ βουλγαρικαί, περιφερόμεναι ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλίᾳ ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν προέβαινον εἰς τὴν καταστροφὴν παντὸς ἑλληνικοῦ προστυγχάνοντος αὐτοῖς, εἴτε ἐκκλησίας, εἴτε σχολῆς εἴτε ἑτέρου καθιδρύματος καὶ ταῦτα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ἐπιτοπίων ἀρχῶν.

Κατ' αὐτὰς αἱ συμμορίαὶ αὗται μεταβάσαι τῇ 30 Ἰουλίου εἰς Ἀγχίαλον, πόλιν οἰκουμένην ἀμιγῶς ὑπὸ ὑπερξακισχυρίων Ἑλλήνων Ὀρθοδόξων καὶ τῆς Κοινοῦτητος ἀρνηθείσης νὰ παραδώσῃ αὐτοῖς τὴν ἐκκλησίαν τὰς σχολὰς καὶ τὰ λοιπὰ κοινοτικά καθιδρύματα, ἐπέθηκαν τὴν κορωνίδα εἰς τὰ ἀνόσια αὐτῶν σχέδια θέντες πῦρ εἰς τὰς τέσσαρας γωνίας τῆς πόλεως ἢν, θάλλουσαν τέως, μετέβαλον εἰς τέφραν καὶ σποδόν.

Ἐπὶ τοῖς ἀφορήτοις κακουργήμασι τούτοις τοῖς πρὸ τῶν ὀμμάτων τῶν βουλγαρικῶν ἀρχῶν συντελουμένοις κατὰ τῶν Ὀρθοδόξων Κοινοτήτων ἐντὸς τῆς Ἡγεμονίας καὶ τῆς Ἐπαρχίας, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον αἶρον καὶ οὐθις φωνὴν σφοδρᾶς διαμαρτυρίας, παρὰ τῇ Αὐτοκρ. Κυβερνήσει καὶ δι' αὐτῆς παρὰ ταῖς Μεγάλαις Δυνάμει, ἐξαιτεῖται ὅπως τεθῆ τέρμα εἰς τὴν σειρὰν ταύτην τῶν παντοειδῶν ἐγκλημάτων, τῶν διαρπαγῶν καὶ τῶν νοσφισμῶν, ὅπως ἐπανέλθῃ τὸ τέως καθεστὼς ἀποζημιουμένων τῶν Κοινοτήτων καὶ τῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων καὶ τιμωρουμένων τῶν ἐνόχων τῶν ὁμοτήτων

τούτων ἃς ἀδυνατεῖ νὰ ἀνεχθῆ ἐπὶ πλέον τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς πιστεύει δὲ, καὶ ἡ Αὐτοκρ. Κυβέρνησις ἢ ἐπικυρίαρχος τῆς Ἡγεμονίας καὶ αὐτὴ ἢ πεπολιτισμένη Εὐρώπη ἢ ἐπιδαλοῦσα διὰ Συνθηκῶν ταύτη τὸν σεβασμὸν τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας τῶν διαφόρων Κοινοτήτων.

Ἐπὶ τούτοις διατελῶ

Εὐχέτης

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης.

Τῇ 2 Αὐγούστου 1906.

8.

**Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης
πρὸς τὴν Α. Υ. τὸν Μέγαν Βεζύρη.**

Ἵψηλότατε,

Οἱ τὴν διοίκησιν τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων ἐντεταλμένοι ὄντες, ἐν τε τῇ Βουλγαρικῇ Ἡγεμονίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία, μετὰ τὰ γνωστὰ ἤδη βίαια μέσα καὶ μέτρα κατ' αὐτῶν καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἰδιωτικῆς περιουσίας αὐτῶν, μετέβαλον νῦν τακτικὴν καὶ, ἀπειλοῦντες αὐτοὺς ὅτι θὰ πάθωσιν ἀνθιστάμενοι ὅσα καὶ οἱ ἐν Βέρνῃ καὶ Ἀγγιάλῳ, λαμβάνουσι παρὰ τῶν ἐπτοημένων θυμάτων τῶν ἐγγράφα διαλαμβάνοντα ὅτι οἰκεία αὐτῶν θελήσει ἐκχωροῦσι τὰς ἐκκλησίας καὶ σχολὰς μετὰ τῶν κτημάτων αὐτῶν, τὰ οἰκήματα τῶν Μητροπολιτῶν καὶ ὅτι ἕτερον αὐτοῖς ἐκ παλαιοῦ ἀνῆκεν.

Ἐναντίον τῆς νέας ταύτης βουλγαρικῆς δοσιότητος, ἰσοφαριζούσης πρὸς τὴν ἑτέραν, τὴν τοῦ πυρὸς καὶ τοῦ σιδήρου, διαμαρτυρόμεθα πάσῃ δυνάμει πρὸς τὴν Αὐτοκρατορικὴν Κυβέρνησιν, παρακαλοῦντες ἵνα διαδιδασθῇ ἡ διαμαρτυρία αὕτη ἀρμοδίως καὶ κηρυχθῶσιν αἱ πράξεις αὗται ἄκυροι, ὡς πράξεις τῆς βίας τοῦ δόλου καὶ τοῦ φόβου ὡς καὶ ἡ διὰ τοῦ τρόπου τούτου ὑποταγὴ τῶν χριστιανῶν Ἑλλήνων τῶν ὑποκειμένων τῷ Πατριαρχεῖῳ εἰς τὴν σχισματικὴν βουλγαρικὴν Ἐξαρχίαν.

Τῆ 14 αὐγούστου (1322) 1906.

Διατελῶ

Εὐχέτης

Ὁ Ρωμαῖος Πατριάρχης

9.

**Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀντιπροσώπους
τῶν Μεγάλων Δυνάμεων.**

Ἐξοχώτατε,

Τὰ ράγδην ἐπερχόμενα γεγονότα ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία καὶ ὁ διωγμὸς τῶν αὐτόθι ὀρθοδόξων Ἑλλήνων, τῶν ἀρχιερέων αὐτῶν καὶ ἐν γένει πάντων τῶν ἐκ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐξαρτημένων, ἐξηνάγκασαν ἡμᾶς ἵνα ἀπευθύνωμεν νέαν διαμαρτυρίαν πρὸς τὴν Ἵψηλὴν Πύλιν, ἐξαιτούμενοι τὴν νόμιμον καὶ ἰσχυρὰν ἐπέμβασιν αὐτῆς πρὸς ἐπίτευξιν πλήρους καὶ τελείας ἐπανορθώσεως τῶν προσγενομένων τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τοῖς ὀρθοδόξοις Ἑλλήσιν ἀδικημάτων.

Ἡ Ἵμ. Ἐξοχότης εὐρήσει, ἐπισηνημιμένως ᾧδε, μετάφρασιν τοῦ ἐγγράφου τούτου. Συνοδεύομεν τοῦτο καὶ δι' Ἐπομνήματος οὗ τὴν σύνταξιν ἐπέβαλον τῷ Οἰκ. Πατριαρχεῖῳ αἱ σκηναὶ τῆς Φιλίππουπόλεως, τῆς Ἀγγιάλου καὶ τῶν λοιπῶν, καὶ ὅπερ παρακαλοῦμεν τὴν Ἵμ. Ἐξοχότητα ἵνα, ἀφοῦ λάβῃ γνῶσιν αὐτοῦ, εὐαρεστηθῇ ἵνα διαδιδάσῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν αὐτῆς.

Δέξασθε κτλ.

Τῆ 2/14 Αὐγούστου 1906.

**Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως
ΙΩΑΚΕΙΜ**

Β.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Ὁ ὁσημέραι σοβαρώτερος χαρακτήρ, τὸν ὁποῖον προσλαμβάνει, ἐν τε Βουλγαρία καὶ τῇ Ἀνατολικῇ Ρωμυλία, ἢ κατὰ τῶν Ἑλλήνων ὀρθοδόξων τῶν ὑποκειμένων τῇ Ἐκκλησίᾳ Κων)πόλεως διενεργουμένη καταδίωξις, ἐπιβάλλει εἰς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον τὸ ἀπαραίτητον καθῆκον ὅπως ἐπιστήσῃ καὶ αὐθις τὴν προσοχὴν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, τῶν συνυπογραψασῶν τὴν Βερολίνειον συνθήκην, ἐπὶ τῶν γεγονότων ἅτινα διαδέχονται μετὰ ταχύτητος ἀλλήλα ἐν τῇ Ἡγεμονίᾳ καὶ τῇ Ἐπαρχίᾳ.

Τὸ κίνημα ὅπερ ἤρξατο ἐν Βάρνη καὶ διὰ τοῦ ὁποῖου συστηματικῶς ἐλεζντήθη καὶ ἐπετεύχθη ἡ ἐκμηδένισις τῶν ἑλληνικῶν ὀρθοδόξων Κοινοτήτων τῆς Βουλγαρίας δι' ἐγκλημάτων κατὰ προσώπων καὶ διὰ τοῦ βιαίου νοσφισμοῦ τῶν κοινωτικῶν καθιδρυμάτων, οἷον ἐκκλησιῶν, νοσοκομείων, σχολείων κτλ., ἔσχεν, ὡς γνωστὸν, φοβερὸν ἀντίκτυπον ἐν Καβάρνα, Φιλίππουπόλει, Στεννιμίχω, Τατάρ Παζαρτζικίω, Περιστερᾷ, Ρουσσουκίω, Πύργω κτλ. καὶ κατέληξεν ἤδη εἰς τὴν παντελεῆ καταστροφὴν τῆς Ἀγχιάλου, πόλεως ἀποκλειστικῶς ἑλληνικῆς ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου, καὶ τῆς ὁποίας ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 6,000 κατοίκων.

Τὴν νύκτα τοῦ Σαββάτου πρὸς τὴν Κυριακὴν 30)12 Αὐγούστου, 150 μέλη τοῦ Κομιτάτου, ἐκ Πύργου προερχόμενα, εἰσέλασαν περὶ τὴν 4 τῆς πρωίας εἰς Ἀγχιάλον. Οἱ Ἕλληνες πληροφορηθέντες περὶ τῶν μελλόντων συμβῆναι, συνεκεντρώθησαν πρὸ τοῦ ναοῦ τῆς Θεοτόκου. Οἱ Βούλγαροι κατήρξαντο

τοῦ πυρὸς φονεύσαντες 3 Ἕλληνας καὶ τραυματίσαντες 1· μολονότι δὲ οἱ κάτοικοι ἔστεροῦντο ἐπαρκῶν ὀπλῶν, ἀντεπυροβόλησαν φονεύσαντες 5 τῶν ἐπιδρομέων. Οἱ Βούλγαροι, ἐνώπιον τῆς ἀπροόπτου ταύτης ἀντιστάσεως ὀπισθοχώρησαν καὶ, καταλαβόντες τὸ Μωαμεθανικὸν τέμενος, ἀνήγγειλαν τηλεγραφικῶς τὴν ἀποτυχίαν τῶν τῷ προέδρῳ τῶν Κομιτῶν εἰς Πύργον. Ἀμέσως οὗτο ὀπλοπωλεῖα διηρπάγησαν καὶ, τῇ ἀρωγῇ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, ἐπεδίδασαν ἐπὶ τῆς ἀτμακάτου τοῦ λιμεναρχείου 700 περίπου τυφέκια καὶ ἀνάλογον ἀριθμὸν πολεμφοδίων ἅτινα ἀπέστειλαν ἐσπευσμένως εἰς Ἀγχιάλον, ἐνῶ ταυτοχρόνως 1200 μέλη τῶν Κομιτάτων ἐτρέποντο τὴν ἄγουσαν εἰς τὴν πόλιν, ὅπου, πλὴν δευτέρου ἀποπείρας ἐπιθέσεως κατὰ τῆς ἐκκλησίας, ἡ κατάστασις ἔμενε στάσιμος. Ἀλλὰ τὴν μ. μ., ἀφῆχθεισῶν τῶν ἐπικουριῶν καὶ τῶν ὀπλῶν, οἱ Βούλγαροι ἐξώρμησαν εἰς τὰς ὁδοὺς πυροβολοῦντες καθ' ἀπάσας τὰς διευθύνσεις. Περὶ τὴν 3 μ. μ. αἱ πυρκαϊαὶ ἃς εἶχον ἀνάψει ἐν πολλοῖς σημείοις τῆς πόλεως, τῇ ἐνεργῷ ἀρωγῇ τοῦ πληρώματος τῆς κυβερνητικῆς ἀιμακάτου, μετέτρεψαν τὴν πόλιν εἰς τέφραν καὶ σποδὸν. ἐνῶ ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς, καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν Βουλγάρων, διεσκορπίσθη ἀνά τὴν παραλίαν καὶ τὰ περίχωρα. Ἐκ τῶν Ἑλλήνων ἐφονεύθησαν 9 μὲν ἄνδρες πρὸ τοῦ ναοῦ, 70 δὲ περίπου (ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γέροντες, γυναῖκες καὶ παιδία) ἐκάησαν ἢ ἐφονεύθησαν ἐν τε τοῖς οἴκοις καὶ ἀνά τὰς ὁδοὺς. Αἱ βουλγαρικαὶ ἀπώλειαι συμποσοῦνται εἰς 32 νεκροὺς (ὧν τινες ἐβλήθησαν ὑπὸ τῶν σφαιρῶν τῶν ἰδίων αὐτῶν συντροφῶν) καὶ 20 τραυματίας.

Τὰ εὐγλωττότερα σχόλια, θὰ ἐξησθένουν τὴν ἐντύπωσιν ἢν καταλείπει ἡ πιστὴ ἀφήγησις τῆς σπαραξικαρδίου ταύτης σκηνῆς. Εἶθε νὰ ἀποτελέσῃ αὕτη τὸ ἀνώτατον σημεῖον τῆς κρίσεως τοῦ φανατισμοῦ καὶ τῆς ἐκρήξεως τῶν παθῶν. Τὸ μέγεθος τῶν κακουργημάτων τούτων, συντελεσθέντων ἐν μέσῳ Εὐρώπῃ καὶ ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι, θὰ ἦκει καὶ μόνον ἵνα νομιμοποιήσῃ εἰς τὰ ὅμιματα τῆς δικαίως ἐξηγηγεμένης κοινῆς γνώμης τὴν μεσολάβησιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων, καὶ ἂν ἐτι αἱ μᾶλλον ἀνομφισβήτητοι ἀρχαὶ τοῦ δημοσίου δικαίου τῆς νεωτέρας Εὐρώπης δὲν καθίστων τὴν ἐκκλῆσιν εἰς τὴν τοιαύτην μεσολάβησιν ἐνόδικον μέσον ὑπὲρ τῶν θυμάτων. Ἄλλὰ πρὸς μείζονα ἐξαρσιν τῶν δικαιωμάτων τοῦ Οἴκουμενικοῦ Πατριαρχείου πρὸς τὴν τοιαύτην μέριμναν ἦντινα, φηροῦμεν, ὅτι ἀποχρώντως ἐπιτρέπεται αὐτῷ νὰ ἀπαιτήσῃ, θεωροῦμεν χρήσιμον νὰ ἀναδράμωμεν εἰς κάπως προγενεστέραν ἐποχὴν.

Ὅτε τῷ 1878 ἡ Εὐρώπη, συνελθοῦσα ἐν Βερολίῳ, καθιέρωσε, μεθ' ἱκανῶν τροποποιήσεων, κατάστασιν πραγμάτων εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ὁποίας οὐδόλως συνέπραξεν ὁ βουλγαρικὸς λαὸς, χαράξασα τὴν μεθόριον γραμμὴν ἣτις ἐμελλε νὰ χωρίζῃ τὸν τεύθεν ἀπὸ τῆς λοιπῆς Ὀθωμ. Ἀυτοκρατορίας τὰς νεωστὶ δημιουργηθείσας Βουλγαρίαν καὶ Ἀνατολικὴν Ρωμυλίαν, συμπεριέλαβεν ὑπὲρ τὰς 120000 Ἑλλήνων ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν βουλγαρικῶν κυβερνήσεων. Ὁ Ἑλληνικὸς ὡς πρὸς τὸ γένος καὶ τὴν γλῶσσαν πληθυσμὸς οὗτος, κατὰ τὴν προηγουμένως λαβοῦσαν χώραν διάστασιν μεταξὺ τοῦ βουλγαρικοῦ λαοῦ καὶ τοῦ Οἴκουμ. Πατριαρχείου, εἶχεν ἐκθύμως ἐκδηλώσῃ τὴν ἀφοσίωσίν του τῷ τελευταίῳ τούτῳ, παραμένων οὔτῳ πιστὸς εἰς τὰς παραδόσεις καὶ τὰ θέσμιμα τῶν προγόνων του, ὧν ἡ παρουσία ἐν τῷ τόπῳ ἀνέρχεται εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἡ ἱστορία οὐδ' ἀναφέρει κἄν τὸ ὄνομα τῶν Βουλγά-

ρων. Ἀλλὰ καταλιμπάνουσα, παρὰ τὴν θέλησίν των, εἰς τὴν Βουλγαρίαν κοινότητος ἑλληνικῆς, αἵτινες ἕως τότε εἶχον διαβιώσει ὑπὸ τὸ σκῆπτρον τῶν Ὀσμανιδῶν, Σουλτάνων, ἡ Εὐρώπη ἐφρόντισε νὰ ὀρίσῃ ὅτι « αἱ ἀκόλουθοι διατάξεις ἀπο- » τελέσουσι τὴν βᾶσιν τοῦ δημοσίου δικαίου ἐν Βουλγαρίᾳ.

» Ἡ διαφορὰ τῆς θρησκευτικῆς πίστεως ἢ ὁμολογίας οὐ- » δὲν δύναται νὰ ἀντιταχθῇ ὡς λόγος ἀποκλεισμοῦ ἢ ἀνικανό- » ττος ἐν τῇ ἀπολαύσει τῶν ἀστικῶν καὶ πολιτικῶν δικαιωμά- » των. ἐν τῇ παραδοχῇ εἰς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀξιώματα » καὶ τιμᾶς, ἢ ἐν τῇ ἐξασκήσει παντὸς ἐπαγγέλματος ἢ » βιομηχανίας ἐν οἰφδῆτινι τόπῳ. Ἡ ἐλευθέρᾳ καὶ ἐξω- » τερικῇ ἐνάσκησις πασῶν τῶν θρησκευτῶν ἐξασφαλίζονται » πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν Βουλγαρίαν, καθὼς καὶ τοῖς ξένοις, καὶ » οὐδὲν πρόσκομμα παρεμβλήθησεται, τόσον εἰς τὴν ἐκκλῆσια- » στικὴν ὀργάνωσιν τῶν κοινοτήτων, ὅσον καὶ εἰς τὰς πρὸς » τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγοὺς αὐτῶν σχέσεις των».

Ὅπως δὲ ἐξάρωσιν τὴν ἐκτακτὸν σπουδαιότητα ἦν προσέ- » διδον εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο, αἱ Μ. Δυνάμεις, ἐν τῇ βαθείᾳ συνέ- » σει των, ἐνέκριναν ἵνα ἐπαναληφθῇ πεντάκις ἐν τῷ κειμένῳ » τῆς Συνθήκης, ἐφαρμόζουσι τοῦτο κατὰ σειρὰν καὶ ἰδίᾳ εἰς » ἐκάστην τῶν Βαλκανικῶν χωρῶν διὰ τῶν αὐτῶν πάντοτε λέ- » ξεων. Τὸ ἀναλλοίωτον τοῦ ἔθνους καὶ ἡ ἀσυνήθης ἐπανάληψις » προσδίδουσιν εἰς τὸ περὶ οὗ πρόκειται ἄρθρον τὸν χαρακτῆρα » ἀκρογωνιαίου λίθου τοῦ ἐν Βερολίῳ ἀνεγεροθέντος οἰκοδομή- » ματος καὶ ἐπισήμου **τύπου** καθορίζοντος τὸ πνεῦμα τὸ διῆκον » δ' ὀλοκλήρου τῆς Συνθήκης καὶ ἀναδιβάλλοντος τὸν σεβασμὸν » τῆς προσωπικῆς καταστάσεως (statut personnel), οἷαν διέτυ- » πωσεν αὐτὴν ἡ Συνθήκη, εἰς τὸ ἔθνος εὐρωπαϊκοῦ δόγματος. » Ἡ Εὐρώπη ἀνεκήρυττεν ὅτι δὲν προὔτιθετο νὰ ἀλλοιώσῃ τὸν » χάρτην τῆς Βαλκανικῆς χερσονήσου, ἐνθα ἐν πολλοῖς ση-

μείσις, τὰ ἔθνη, αἱ γλώσσαι καὶ αἱ θρησκείαι συγχέονται καὶ συναναφύρονται, χωρὶς νὰ χορηγήσῃ εἰς τὰς μειοψηφίας σοβαρὰ ἐχέγγυα διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ἰδίου ἐθνικοῦ χαρακτῆρος, τῆς γλώσσης καὶ τῆς θρησκείας αὐτῶν. Προελάμβανεν οὕτω, κατὰ τρόπον καὶ δίκαιον καὶ ἀποτελεσματικὸν ἐνταυτῷ, τὰ ἐνδεχόμενα ἀναποδράστως νὰ συμβῶσιν ἐν ἐν τῇ συνειδήσει τῶν μειοψηφῶν τούτων ἐπήρχετο ἡ ἴδου ὅτι, ἀνευ σεβασμοῦ πρὸς τοὺς πόθους καὶ τὰς εὐχὰς τῶν, ἐθυσιάσθησαν, ἀπλῶς καὶ ὡς ἔτυχεν, εἰς συνδουασμοὺς πολιτικούς ἀποκλειστικῶς εὐνοϊκοὺς διὰ τοὺς ἀντιπάλους τῶν.

Ἄλλ' ἡ Εὐρώπη προέβη καὶ περαιτέρω. Ἀποτεινόμενα πρὸς τὰ νεοπαγῆ κράτη αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις ὑπενθυμίζουσι αὐτοῖς, ἐν τῷ αὐτῷ κειμένῳ τῆς Συνθήκης καὶ ἐπιτακτικῶ τῷ τρόπῳ, ὅτι ἐὰν ἡ ἀνεξαρτησία χορηγῆ δικαιώματα, συνεπάγεται ὁμως καὶ ὑποχρεώσεις καὶ ὅτι διὰ κράτη ταῦτα ὑπάρχουσι θεμελιώδεις τινὲς ἀρχαί, τῶν ὁποίων ἡ ἀναγνώρισις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ εἰσὶν ὑποχρεωτικαὶ ἡ δὲ παραβίασις ἰσοδυναμεῖ πρὸς ὁμολογίαν ἐκπτώσεως ἀπὸ τῶν χορηγηθέντων εὐεργετημάτων καὶ ἀναξιοῦτος πρὸς κάρπωσιν τῶν ἐπιδραβενθέντων ἀγαθῶν.

Ἀπλοῦν ἄλλως τε βλέμμα ἐπὶ τοῦ Ὁργανικοῦ Χάρτου τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ἀρκεῖ ὅπως καταδείξῃ ὁποίας ἀναπτύξεως ἦν ἐπιδεκτικὸς, ὑφ' ἣν ἐννοίαν ὑπεδείξαμεν, ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος ὅρος ἐν τῷ πνεύματι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων. Καὶ βεβαίως εἰς τὴν ὑψηλὴν ἠθικὴν σημασίαν τῆς διατάξεως ταύτης, ἥτις σημειοῖ ἐποχὴν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Διεθνoῦς Δικαίου, ἀποβλέπων ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ, διαβεβαίον ὅτι τὸ Συνέδριον τοῦ Βερολίνου «ἐφάνη ἀντάξιον τῶν προσδοκιῶν τῆς Εὐρώπης».

Οἱ Ἕλληνες ὀρθόδοξοι τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας ἀντελήφθησαν ἐπακριδῶς, ἀπ' αὐτῆς τῆς

πρώτης στιγμῆς, τὰ καθήκοντα εἰς ἃ ὑπέβαλλεν αὐτοὺς ἡ νέα ιδιότης τῶν. Ἡ Βουλγαρικὴ κυβέρνησις δὲν ἔσχεν ὑπνκόους εἰρηνικωτέρους οὐδὲ πιστοτέρους. Κατέβαλον πάντοτε τοὺς φόρους, ὑπνρέτησαν ὡς στρατιῶται καὶ τόσον εὐσυνειδήτως ἐτήρησαν τὸν ὄρκον τὸν συνδέοντα τοὺς ὑπνκόους πρὸς τὸν ἄρχοντα, ὥστε ἡ Α. Β. Ἰ. ὁ πρίγκηψ Φερδινάνδος, διὰ τῆς εὐμενείας μεθ' ἧς ἀείποτε ἐδεξιοῦτο τοὺς Ἕλληνας Ἀρχιερεῖς, ὡς καὶ διὰ τῶν γραπτῶν τεκμηρίων τῆς εὐαρεσκείας τοῦ ἄτινα ἀπνύθυε αὐτοῖς εἰς ἑλληνικὴν γλῶσσαν, συχνάκις κατέστησε πασίγνωστα τὰ αἰσθήματα ἃτινα ἡ ἀνεπίληπτος πολιτεία τῶν Ἑλλήνων ὑπνκόων του ἐνέπνεεν αὐτῷ.

Ὁ νοῦς ἰλιγγιᾷ καὶ ἡ καρδία συνέχεται ἐνώπιον τοῦ ἀπαισίου θεάματος τῆς τελικῆς καταστροφῆς, ἐν τῇ ὁποίᾳ, ἐν διαστήματι ὀλίγων ἡμερῶν, κατεποντίσθη τὸ πτοῖόν τῶν θαυμασιῶν προσπαθειῶν ὀλοκλήρου λαοῦ, ὅστις, πιστεύσας εἰς τὰς ὑποσχέσεις τῆς Εὐρώπης, κατῶρθωσε νὰ ἐπιβίβῃ σιωπὴν εἰς τὰ προσφιλέστερα αὐτοῦ αἰσθήματα, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης χώρας τόσον κακῶς ἀντιμεψάσης τῶσαύτην τιμιότητᾷ χαρακτῆρος.

Εὐκταῖον θὰ ἦν ἐὰν ἐπετρέπετο ἡμῖν ὅπως μὴ προδῶμεν περαιτέρω. Ἀλλὰ, πρὶν καταστρέψωμεν τὸν λόγον, ὀφείλομεν προσέτι ἵνα ἐκπληρώσωμεν λυπηρὸν καθήκον, ἀνατρέποντες δεόντως ἐπικίνδυνον σόφισμα οὐτινος ἐπιζητεῖται ἢ ἐν εὐρείᾳ μοίρᾳ διάδοσις ἐναντίον τοῦ Οἴκ. Πατριαρχείου. Τὸ σόφισμα τοῦτο, ὅπερ ἐστὶν ὅτι ἡ ἐνέργεια τῶν ἑλληνικῶν σωμάτων ἐν Μακεδονίᾳ προσδίδει εἰς τὰ πρόσφατα ἐν Βουλγαρίᾳ γεγονότα τὸν χαρακτῆρα ἀντιποίνων, προεβλήθη κατὰ πρῶτον μετὰ

τινος δειλίας· ἤδη ὅμως ἢ παρὰ τῆ δημοσίου γνώμῃ χρήσις αὐτοῦ καθίσταται εὐρύτερα καὶ, ἀναμφισβήτητον τυγχάνει ὅτι, ἐὰν ταχέως δὲν ἀνατραπῆ, ἢ σιωπῇ ἡμῶν θὰ ἐπιτρέψει καὶ τὴν παρὰ ταῖς Κυβερνήσεσι τῶν Μεγάλων Δυνάμεων χρησιμοποίησιν αὐτοῦ.

Αἱ δύο αὗται κατηγορίαι γεγονότων ἐξίσου ἀξιοκατακρίτων, ὡς ἐκ τοῦ συνόλου τῶν οὐσιωδῶν αὐτῶν ἀλλ' ὅλως ἀνομοίων περιστάσεων ὑφ' ἃς ἐσχεδιασθήσαν καὶ ἐξετελέσθησαν, προσλαμβάνουσιν, ἐξαιρουμένου τοῦ πραγματικοῦ αὐτῶν μέρους, χροιάν τοσοῦτον διάφορον, ὥστε ἐντελῶς ἀδύνατος ἀποβαίνει πᾶσα ἀπόπειρα οἰουδῆποτε συσχετισμοῦ αὐτῶν.

Ἐν Βουλγαρίᾳ, ἐνθα ἀδύνατον πλέον ἀποβαίνει νὰ ἀρνηθῆ τις τὴν συνενοχὴν τῶν ἀρχῶν εἰς τὰ γενόμενα, εὐρισκόμεθα ἀπέναντι Κυβερνήσεως, ἣ τις, καίπερ ἀποκαλοῦσα ἑαυτὴν χριστιανικὴν καὶ πεπολιτισμένην, οὐδόλως ὀκνεῖ νὰ συμμετάσχη ἐν τῇ διαπράξει κακουργημάτων κατὰ τῶν ἰδίων ἑαυτῆς ὑπηκόων καὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἐδάφους, καὶ ἥ τις, ἀπεκδουμένη τοῦ προνομίου τοῦ ἀπονέμειν τὴν δικαιοσύνην, ὑποδοσθεῖ ἀνευ τύψεως συνειδότητος ἐγκληματικὰς πράξεις ἐναντίον ἀθῶων πολιτῶν. Δὲν ἀπόκειται ἡμῖν ἢ ἐπὶ πλέον ἐπέκτασις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καὶ ἢ διευκρίνησις τοῦ ζητήματος ἐὰν Κυβερνήσεσι, κατὰ φῶρος γενομένη ἐπὶ τοιαύτῃ παραδιάσει τῶν καθηκόντων της, δύναται νὰ διαφύγῃ τὴν καταδίκην ἣν ἐξεθήκαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν πειρώμενοι νὰ καθορίσωμεν, δι' εὐσυνειδήτου ἐρμηνείας, τὸ ἀληθὲς πνεῦμα τῆς Βερολινείου συνθήκης.

Ὅλως διάφορος εἶναι ἡ θέσις τοῦ ζητήματος ἐν Μακεδονίᾳ, καθόσον δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ Κυβερνήσεως, ἀλλὰ περὶ δύο ἀνταγωνιζομένων μερίδων.

Αἱ βανδαλικαὶ πράξεις ὧν ἡ ἐπαρχία αὕτη κατέστη τὸ πεδῖον, προκαλοῦσι (περιττὸν νὰ τὸ εἴπωμεν), ὅθενδῆποτε καὶ

ἂν προσέρχονται, τὴν θλίψιν, τὴν ἀποδοκιμασίαν καὶ τὰς ἀρὰς τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ παρανομία οὐδέποτε δικαιολογεῖ τὴν παρανομίαν καὶ ἢ μεμονωμένη, ἢ ἀπὸ κοινοῦ, προσφυγὴ ἐκ μέρους ομάδος τινὸς εἰς τὸ κακουργεῖν, οὐδέποτε δύναται νὰ ἀποτελέσῃ διὰ τὸν ἀντίπαλον προηγούμενον ὄπερ ἐπιτρέπεται αὐτῷ ἵνα ἐκμεταλλευσθῆ. Ἄλλ' ἀφοῦ ἅπαξ κατηντήσαμεν νὰ ἐξετάσωμεν τὴν συγκεχυμένην, ἄτακτον καὶ τερατώδη, ἐπὶ τῶν διανοιῶν καὶ τῶν θελήσεων, δράσιν ἥντινα ἐν δεδομέναις στιγμαῖς δημιουργεῖ ὁ πολλαπλασιασμὸς καὶ ἢ σοβαρότης τῶν πλημμελημάτων, ὀφείλομεν νὰ προσθέσωμεν ὅτι, ἐν τῇ ἀνατροπῇ ταύτῃ τῶν ἠθικῶν καὶ νομικῶν ἀρχῶν, καίπερ ἢ ἐνοχὴ τῶν πράξεων τυγχάνει ἀμφοτέρωθεν ἴση καὶ ἢ περιστολὴ παρεμφερῆς, ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ὅμως τοῦ βαθμοῦ τῆς εὐθύνης τὸ πρᾶγμα πόρρω ἀπέχει τοῦ νὰ εὐρηται δι' ἀμφοτέρους ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ, καθόσον αὕτη ἐπιβαρύνει ἐν πολλῷ μείζονι μέτρῳ τὸν ἀρξάμενον χειρῶν ἀδίκων.

Ἐπὶ τίνος λοιπὸν ἢ ἱστορία θέλει ἐπιρρίψει τὸ βᾶρος τῶν εὐθυνῶν τούτων ;

Ἄφ' οὔτου τὸ ἐν ἔτει 1885 πραξικόπημα ἠνώσε τὴν Βουλγαρίαν μετὰ τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμυλίας, ἅπασα ἢ προσοχὴ τῶν Βουλγάρων ἐστράφη πρὸς τὴν Μακεδονίαν, νέον ἀντικείμενον τῶν πλεονεκτικῶν αὐτῶν ὀρέξεων. Μετὰ τινῶν δὲ ἐτῶν σύντονον μὲν ἀλλ' ὑπόκωφον ἐνέργειαν, τὸ κατὰ τῶν Ἑλλήνων μῖσος αὐτῶν ἐξεργάγη ἐπὶ τέλους διὰ νέας μεθόδου δράσεως. Τὰ ἐν Σοφίᾳ ἀναφανδὸν ἐδρεύοντα Κομιτάτα, χάρις εἰς τὰ σκουδαῖα χορηγήματα ἰσχυρᾶς Ἐταιρίας, ἤρξαντο ὀργανοῦντα πολυπληθῆ σώματα, ἅτινα, διοικούμενα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ παρ' ἀξιοματικῶν τοῦ ἐνεργοῦ βουλγαρικοῦ στρατοῦ, διήρχοντο τὰ μεθόρια, ἐπὶ τῷ μόνῳ σκοπῷ, ὡς ἐφρόντιζον πάντοτε νὰ ἀνα-

κρυπτήσιν γεγονυία τῆ φωνῇ, τῆς ἐξολοθρεύσεως τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου ἐν Μακεδονίᾳ.

Ἡ κατάσταση ὁσημέραι ἐπεδεινούτο, ἀπὸ δὲ τοῦ 1903 προσέλαβεν αὐτὴ τρομακτικὰς διαστάσεις, καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ Μουσουλμάνοι καὶ οἱ ξένοι συμπεριελήφθησαν ἐν τῇ προγραφῇ. Καὶ, ἐνῶ προσεβάλλετο διὰ τῆς δυναμίτιδος ἡ Θεσσαλονίκη, τῆς ἐνάρξεως γενομένης ἀπὸ τοῦ ὑποκαταστήματος τῆς Ὀθωμανικῆς Τραπέζης, ἀνετινάσσετο δὲ τὸ γαλλικὸν ἀτιμόπλοιον Guadalupe καὶ ἐπυρπολεῖτο τὸ ἀυστριακὸν Vascari καὶ αἱ διεθνεῖς ἀμαξοστοιχίαι αἱ διερχόμεναι τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, ὁ εὐρωπαϊκὸς τύπος, κακῶς πεπληροφορημένος, ἐξήγε κατηγορηματικῶς ἐκ τῶν ἀπαισιῶν τούτων ἐπιτυχιῶν τὸ συμπέρισμα τῆς ἐπικρατήσεως τῆς βουλγαρικῆς ἐθνικότητος ἐν Μακεδονίᾳ.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην τὰ Κομιτάτα τῆς Σοφίας ἐπίστευσαν ἀληθῶς ὅτι ἤγγιζεν ἡ ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ καὶ ὅτι ὁ ἀγὼν, ὃν ἀδρᾶ δαπάνη εἶχον ἀναλάβει ἐν Εὐρώπῃ παρὰ τῇ δημοσίᾳ γνώμῃ, εἶχε καρποφορήσει, ἐπιτευχθέντος τοῦ χαρακτηρισμοῦ τῶν ὁμοτιπῶν τῶν διαπραττομένων ὑπὸ τῶν ἐκ Βουλγαρίας προερχομένων ἐνόπλων σιφῶν ὡς Μακεδονικῆς ἐπαναστάσεως. Οὕτως ὥστε τὰ Κομιτάτα δὲν ἐδίισταζον νὰ συγκαταλέγωσιν ἀναμῆξ, ἐν ταῖς Συλλογαῖς τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων ἃς ἐξέδιδον καὶ διένειμον ἀφειδῶς, μετὰ τῶν διεθνῶν Συνθηκῶν καὶ τῶν διακοινώσεων τῶν Πρεσβευτῶν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων καὶ τὰς ἀνακοινώσεις τοῦ ἐπιτελείου τῶν ἐπαναστατῶν πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων, καθὼς καὶ τὰς προκηρύξεις καὶ τὰ ὑπομνήματα ἅτινα οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς ἐσωτερικῆς ὀργανώσεως ἀπειθύνον πρὸς τοὺς διπλωματικούς Πράκτορας τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ἐν Σοφίᾳ.

Ἄλλὰ ποῦ ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὰ ἑλληνικὰ σώματα ;

Ταῦτα ἐνεφανίσθησαν τὸ πρῶτον περὶ τὰ τέλη τοῦ 1904, καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ μακροθυμία τῶν Μεγάλων Δυνάμεων εἶχε συντελέσει εἰς τὸ νὰ ἐμπνεύσῃ τοῖς μὲν Βουλγάροις τὴν πεποίθησιν ὅτι τὰ πάντα ἐπετρέποντο αὐτοῖς, τοῖς δὲ Ἕλλησι τὸ αἶσθημα ὅτι ἡ Εὐρώπη τοὺς ἐγκατέλειπεν εἰς τὴν διάκρισιν τῶν καταδυναστῶν τῶν. Ὡς ἐκ τούτου ὁ ἑλληνικὸς πληθυσμὸς ἀπεφάσισε ἐπὶ τέλους νὰ ὑπερασπίσῃ ἑαυτὸν καὶ νὰ χαλιναγωγῆσῃ τὴν βουλγαρικὴν αὐθάδειαν διὰ τῆς ἀντιτάξεως βίας εἰς τὴν βίαν. Ἐξ ὧν συνάγεται ὅτι, λαμβανομένης ὑπ' ὄψει τῆς ταυτότητος τῶν μέσων καὶ ἰδίᾳ τοῦ ὁμοιομορφου τῆς θέσεως, ἦτοι, τοῦ ὅλως ἀτομικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀντιπάλων, ἐνταῦθα δύναται τις προσφύως νὰ παρατηρήσῃ, τοῦ λόγου ὄντος περὶ ἀντιποίνων, ὅτι οἱ Ἕλληνες εἰσὶν οἱ προσφυγόντες εἰς ταῦτα.

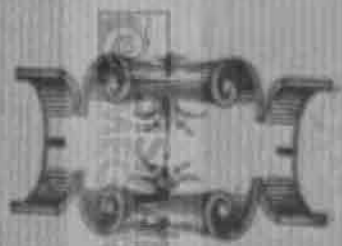
Διὰ τῆς ὑπὲρ τὸ δέον μακρᾶς ταύτης ἀλλ' ἀναγκαίας περὶ Μακεδονίας παρεκβάσεως, οὐδὲν ἄλλο ἐπεζητήσαμεν εἰμὶ νὰ ἐπιχύσωμεν φῶς ἐπὶ τινῶν ὠρισμένων γεγονότων καὶ νὰ ἀναστηλώσωμεν τὴν ἱστορικὴν ἀλήθειαν, καταδεικνύοντες ἀριδῆλως ὅτι οὐδεμία ἀναλογία ὑφίσταται μεταξὺ τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ γεγονότων πρὸς τὰ ἐν Μακεδονίᾳ τοιαῦτα, καὶ συνεπῶς πόσον παραλογίζονται οἱ ἐπιζητοῦντες νὰ προσάψωσι μῶμον ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου ζητήματος.

Ἐπαναλαμβάνωμεν καὶ αὖθις ὅτι τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καταδικάζει καὶ ἀποδοκιμάζει πάσῃ δυνάμει τοιαῦτα ἐγκλήματα καθοσιώσεως ἐναντίον Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων, ὅθενδᾶποτε κἂν προέρχονται. Ἐν τῷ μέσῳ τῶν θυελλωδῶν ἀγώνων, δὲν ἐπαυσε τοῦτο, καθὰ τεκμηριοῦσιν αἱ πολυάριθμοι αὐτοῦ παραινετικαὶ ἐγκύκλιοι, νὰ ἐπιδαψιλεύῃ τὸν λόγον τῆς

ειρήνης καὶ τῆς ὁμονοίας, καὶ νὰ ἐπιδιώκη τὴν ἀναζωπύρην-
σιν τῶν πρώων αἰσθημάτων τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Ἡ
δὲ κατηγορία, καίπερ πάντα ἀσύστατος, ἢ τολμηρῶς διατυπω-
θεῖσα κατὰ τῶν ἀρχιεπισκόπων Μακεδονικῶν τινῶν ἐπαρχιῶν
ἀφωσιωθέντων μετὰ ζήλου εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ποιμαντο-
ρικῶν αὐτῶν καθηκόντων ἀνευ οἰαςδῆποτε ὑπερβασίας, κα-
τεπίκρανε βαθέως τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ὡς ἐκ τῆς
ὑβρεως τῆς ἐμπεριεχομένης ἐν αὐτῇ κατὰ τῆς ὑψηλῆς ἐκπο-
λιτιστικῆς ἀποστολῆς ἦν ὁ σεπτὸς οὗτος Θρόνος δὲν ἐπαυσεν
ἐνασκῶν ἀπὸ εἴκοσιν ἤδη αἰῶνων.

Πρὸς τὴν Α. Α. Μεγαλειότητα τὸν Σουλτάνον, ἡ Κυβέρ-
νησις τοῦ ὁποίου ἐπιδείξατο τὰς εὐμενεῖς αὐτῆς διαθέσεις
δι' ἐντόνων παραστάσεων, ἅμα διεδιβάσθη αὐτῇ τοιαύτη ἐπί-
κλισις, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ὑποβάλλει τὴν βαθυτά-
την αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην.

Ἐν ἐπιγνώσει δὲ τῶν καθηκόντων αὐτῆς καὶ πεποιθυῖα
ἐπὶ τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνος τῆς, ἡ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλη-
σία, ἡ κορυφὴ αὐτῆ ἀπασῶν τῶν ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπι-
καλεῖται τὴν μεσολάβησιν τῆς Εὐρώπης, ἀπεκδεχομένη μετὰ
βεβαιότητος ὅτι αἱ Μεγάλαι Δυνάμεις, ἐν τῇ ἀμεροληψίᾳ αὐτῶν,
θὰ ἐπιτάξωσι τὴν ἐπάνοδον τῶν ἐν Βουλγαρίᾳ καὶ Ἀνατολικῇ
Ρωμυλίᾳ ὀρθοδόξων Ἑλλήνων Μητροπολιτῶν καὶ τὴν ἀπόδο-
σιν τῶν ὑπὸ τὸ κράτος σφετεριστικῆς μανίας διαρπαγισῶν
κοινοτικῶν περιουσιῶν. Ἐλπίζουσα δ' ἀκραδάντως ὅτι ἡ ὑπὲρ
τῶν θυμάτων ἐπίκλισις αὐτῆς εἰσακουσθήσεται, ἀτενίζει ἠρέμα
εἰς τὸ μέλλον, πεποιθυῖα εἰς τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ
τὴν κρίσιν τῆς ἱστορίας.

ALFONSO
MAGGIORIO